

**РІЧНИЙ ЦИКЛ ЖИТТЯ ТА КАЛЕНДАР ПОЛЮВАННЯ НА
ЗАЙЦЯ-РУСАКА У ДП «ЗВЕНИГОРОДСЬКЕ ЛІСОВЕ
ГОСПОДАРСТВО»**

В. О. ШВЕД, студент

**І. В. КОЗАЧЕНКО, кандидат с.-г. наук, доцент
Уманський національний університет садівництва**

Заєць-русак (*Lepus europaea*) займає перше місце серед хутрових тварин. Розмір річного приросту зайця-русака складає в середньому 3 %. Його фактична чисельність в господарстві станом на 01.09.2020 р. склала 3437 особин.

Січень. У сніжний період зайці тримаються близько населених пунктів - по садках, городах, в бур'янах і чагарникових заростях. Якщо сніг неглибокий, охоче залягають поблизу озимих посівів, куди виходять на жирування. У другій половині місяця, а в південних областях раніше, у зайців починається тічка. Полюють з підходу по сліду, з гончаками та облавою. На засідках полювати заборонено.

Лютий. Зайці продовжують триматись переважно поблизу населених пунктів. Нерідко скупчуються на озимих посівах, де залягають і на дньовку. У зайців починається весняне линяння. Спостерігаються поодинокі факти виплоду зайченят, частіше в південних областях. Полювання повсюдно заборонено.

Березень. Особливо охоче концентруються у відкритих стаціях: на конюшинищах, бурячищах, на перелогових землях серед заростей бур'янів. Протягом всього місяця відбувається інтенсивне линяння. Масове народження першого виплоду зайченят.

Квітень. Часто зустрічаються в долинах річок, на луках серед кущів шелюги. Особливо інтенсивно відбувається линяння. У третій декаді місяця в південних областях починається народження другого виплоду зайченят.

Квітень — час початку весняної повені. Річкові долини раптово заливаються водою. У цей час багато зайців, рятуючись, скупчуються на

пагорбках-острівцях, не залитих водою. Завдання мисливців — розшукувати їх, виловлювати і випускати в безпечні місця.

Травень. Особливо високої щільності зайці досягають у цей час на ріллі, поблизу озимих посівів. Повсюдно закінчується весняне линяння. Відбувається масове народження другого виплоду — «колосовиків».

Червень. Переважна більшість зайців тримається по узліссях, полезахисних лісосмугах поблизу посівів, в заростах трав і на полях серед посівів кукурудзи. Тут вони знаходять собі одночасно і чудові ремізні умови і багаті кормові ресурси.

Липень. Першу половину місяця тримаються на полях хлібних культур і в траві. На початку жнив і масового обробітку кукурудзи переселяються в ліски, переліски або в чагарники на непридатних землях та на луках. Повсюдно відбувається третє виплоджування зайченят.

Серпень. Зайці концентруються в полезахисних лісосмугах та міжсмужних посівах, де знаходять собі і відповідні корми і затишні ремізні умови.

Вересень. Зайці в основному тримаються на полях з пізніми культурами (буряки, соняшник, картопля, кукурудза) та в траві. Нерідко, вдень залягають у межниках біля озимих посівів. У лісах зустрічаються лише на узліссях, звідки виходять жирувати па озимину.

Жовтень. Тримаються зайці на глибокій ріллі поблизу озимих посівів, хоч у дощовий період частіше зустрічаються на луценій стерні, непридатних землях, по чагарникових заростях на порубах або у заростях лози по берегах річок.

Листопад. Триває концентрація зайців на старій глибокій ріллі. Нерідко зустрічаються і на озимих полях, біля токів, по схилах балок, на куп'янистих болотах та в заростах молодих соснових насаджень. У сніжні зими наприкінці місяця наближаються до населених пунктів. У другій декаді закінчує осіннє линяння переважна більшість старих зайців. Найкращий час полювання по чорнотропу, по слідах на пороші та з гончаками.

Грудень. Зайці продовжують триматись поблизу присадибних ділянок, на околицях сіл. З настанням сухих морозних днів концентруються серед молодих не проріджених соснових насаджень, нижні гілки яких, прилягаючи до самої землі, утворюють чудові захисні умови. Нерідко також залягають на дньовку між скибами глибокої ріллі.

Висновки.

1. Особливо сталу кормову базу зайці мають на оброблюваних землях, де переважають озимі культури, а також є посіви цукрових буряків та багаторічних трав.
2. Заєць-русак займає перше місце серед хутрових тварин.

Література

1. Кістяківський О.Б. Календар мисливця. Київ. 1998. 23 с.
2. Корнєєв О. П. Заєць-русак на Україні. Київ, 1960. 113 с.